

Bucharest EU Children's Declaration

Az EU-s gyermekek Bukaresti Nyilatkozata a gyermekek részvételéről a döntéshozatalban nemzeti és európai uniós szinteken

Elfogadta az Európai Unió gyermekek döntéshozatali és politikai részvételéről szóló nemzetközi konferencia, 2019. május 6-7., Bukarest

Az Európai Unió minden tájáról érkeztek Bukarestbe gyerekek, hogy megmutassák elszántságukat és arra hívják fel az EU, valamint a tagállamok vezetőinek figyelmét, hogy tegyék prioritássá és valósággá a gyermekek részvételét.

Egy olyan európai közösségről álmodunk, amely lehetővé teszi és ösztönzi a gyermekek részvételét a döntéshozatalban. Miért? Mert szeretnénk elmondani a véleményünket azokban az ügyekben, amelyek közvetlenül befolyásolják életünket, mind saját országunk állampolgáraiként, mind pedig európaiként. Mert jelentős része vagyunk az európai népességnek, és mert a saját történetünket mi írjuk; felvonulásokon keresztül, hangunkkal és részvételünkkel. Mert a véleményünk, az érzéseink és hangunk most alakulnak ki, és úgy tartozunk a jelenhez, mint a tavasszal kikelő virág elvetett magja. Olyan Európában akarunk élni, amely megköveteli és értékeli részvételünket a döntéshozatali folyamatokban.

HÁTTÉR

Harminc év telt el azóta, hogy valamennyi európai uniós ország elfogadta a Gyermekjogi Egyezményt. Az Egyezmény 12. cikke értelmében minden gyermeknek joga van arra, hogy meghallgassák, valamint életkorának és érettségének megfelelő súlya legyen véleményének.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 24. cikke elismeri a gyermekek jogát a véleménynyilvánításra. Továbbá az Európai Bizottság "Befektetés a gyermekek jövőjébe" című javaslata is olyan rendszereket szorgalmaz, amelyek támogatják a gyermekek részvételét az életüket meghatározó döntések meghozatala során.

A gyermekek részvételével kapcsolatos jogalkotás, politikák és gyakorlatok az Európai Unióban című 2015-ös Európai Bizottsági értékelés összefoglalta, hogy a gyermekek

részvételével kapcsolatos jogi szabályozások jelentősen eltérnek az Európai Unióban. Továbbá a Bizottság felhívta a figyelmet a jogalkotás és jogalkalmazás között gyakran tátongó szakadékra is.

Az Eurochild és az UNICEF által közösen végzett *Europe Kids Want* 20.000 gyermekre kiterjedő felmérésében feltárta, hogy a gyermekek mindössze 43%-a gondolja úgy, hogy az EU jobba teszi az életüket. Ami a részvétel kérdését illeti, csak 14,6% érzi úgy, hogy az iskolában a felnőttek döntéshozatal előtt meghallgatják véleményüket, és kevesebb, mint 8% érzi úgy, hogy a közösségükben élő felnőttek figyelembe veszik véleményüket a döntéshozatal során.

2019. első felében az Európai Tanács román elnöksége alatt az Európai Unió következő évtizedét formáló kulcsfontosságú döntések születnek, és ebben az időben alakul meg az új Parlament és a Bizottság is.

Ez a kezdeményezés a Román Gyermekek Bizottságával indult újtárra. Ez a szervezet különböző korosztályú gyermekekből áll, gyermekek által vezetett, különböző városokból és vidékekről származó, családokban és gyermekotthonokban élő, változatos etnikai háttérrel és a képviselő területén különféle tapasztalattal rendelkező gyermekek csoportja. Egyeseknek ez volt az első alkalom, hogy hangjuk elért a döntéshozókhoz. Online és szemtől-szemben is annyi gyerekkel konzultáltunk, amennyivel csak tudtunk, nemzeti szinten és a legtöbb EU-s országban. Az országaink állampolgárai vagyunk, és az EU népességének egyötödét adjuk mi, 18 éven aluliak. Elvárjuk, hogy hangunkat meghallgassák és figyelembe vegyék, jóhiszemű részvételi kötelezettséget vállalunk, hogy együtt építhessük ki az EU jövőjét.

A KIHÍVÁS

A család életében a részvétel már a legfiatalabb korban megkezdődik. A szülőknek és gondviselőknak segíteniük kell az önbizalmunk és a függetlenségünk kialakításában azzal együtt, hogy megértetik velünk cselekedeteink következményeit. Ez elősegíti a részvételünket a döntéshozatalban és támogat minket a döntések és a következmények megértésében. A szülőknek és gondviselőknak bátorítani kell minket a közösségi részvételre, ki kell kérni a véleményünket, meg kell hallgatni, értékelni és alkalmazni.

Az iskola az a hely, ahol információhoz jutunk, tudást sajátítunk el és fejlesztjük készségeinket. Ezért hiszünk benne, hogy az iskolának olyan helynek kellene lennie, ahol tanulhatunk a részvételről és gyakorolhatjuk azt a családon kívül is. Ez csak akkor történhet meg, ha partnerként vehetünk részt az oktatás folyamatában.

Mindenkinek joga van a részvételre, kortól, nemtől, származástól, etnikai hovatartozástól és képességektől függetlenül. Meg kell tanulnunk, hogyan legyünk

befogadók és hogyan támogassuk egymást olyan környezetben, amely felkészült a gyermekek meghallgatására. Olyan lehetőségeket kell teremteni, amelyek támogatják és részvételre biztatják a legkiszolgáltatottabb gyermekeket is, akiknek hangja legtöbbször soha nem hallható.

A közösségeinkben kellene használni majd a részvétel képességét, amit a családban és az iskolában tudunk kifejleszteni. Semmilyen társadalmi felépítés nem túl kicsi vagy túl nagy a közreműködésünkhöz. Érthető, gyermekbarát nyelvezetre lehet fordítani bármilyen problémát, amely hatással van ránk, hogy mi is hangot adhassunk véleményünknek.

Tisztában vagyunk azzal, hogy a 18 éven felüli fiatalok részvételének gyakorlására már számos mód és lehetőség létezik. A korhatárok és a nagykorúsági határ nem lehet akadály a gyermekek részvételének. Egyes országok tapasztalatai azt mutatják, hogy ez megvalósítható.

A LEHETŐSÉG

A gyerekek adják az EU népességének több mint 20%-át. Ahogy szüleink és döntéshozóink mondják, mi vagyunk Európa jövője. Tudjuk, hogy a lehető leghamarabb el kell kezdenünk részt vállalni a közösség ügyeiben, hogy valóban mi lehessünk a jövő. Forrásként kell, hogy tekintsenek ránk, nem csak befektetésként. A részvételünkbe való befektetés számos eredménnyel járhat: jobban felkészült, elkötelezett és közreműködő állampolgárok, fejlettebb részvételi kultúra származik belőle, és az átlagnál nagyobb a valószínűsége annak, hogy a hozzájárulásunkkal született döntések eredményesen megvalósításra kerülnek.

A gyermekrészvétel kultúrája mindenhol felépíthető: családi, közösségi, helyi, regionális, nemzeti és európai viszonylatban is. Járhat rövid- és hosszútávú előnyökkel és jelentősen formálhatja a civil szerepvállalás magasabb szintjét, csökkentve néhány jelenlegi nemzeti és EU-s kockázatot, valamint a jövőt egy sokkal elfogadhatóbb és fenntarthatóbb módon formálhatja.

Gyakran mondják, hogy a részvétel bonyolult, drága, nehezen mérhető és nehezen értékelhető. Azonban különböző EU-s országok számos jó gyakorlata mutat rá arra, hogy a részvétel lehetséges és fenntartható. A digitális technológia fejlődése és a gyermekek egyre nagyobb mértékű hozzáférése felhasználható a részvétel megkönnyítésére és ösztönzésére.

A civil társadalmi szervezetek és közösségek már jelen vannak, és strukturált, stratégiai befektetésekkel fel tudják lendíteni a gyermekrészvételt ugyanolyan módon, ahogy azt a polgári és közösségi részvétellel is tették. Az utóbbi évtizedekben kialakult közösségi párbeszéd struktúrái tovább fejleszthetők, hozzáilleszthetők a gyermekek részvételének dimenziójához.

KÖVETELÉSEINK

Világos ütemtervet kérünk az ENSZ Gyermekjogi Egyezménye, az EU Emberi Jogi Chartája, az Európai Parlament és az Európai Bizottság gyermekrészvétellel kapcsolatos javaslatának megvalósítására. Kérjük az Európai Bizottság gyermekrészvételtől szóló jelentésének mielőbbi végrehajtását.

A gyermekrészvétellel kapcsolatos világos és egyszerű megfigyelő és értékelő mechanizmus működésbe helyezését kérjük, valamint helyi, országos és Európai Uniói jelentések rendszeres elérhetőségének biztosítását. A gyermekjogokról szóló jelentési rendszereknek külön fejezetet kell tartalmazni a gyermekek részvételéről, és be kell vezetni az EU-ban egy különleges napot a gyermekrészvétel megünneplésére.

Kérjük, hogy kijelölt programokkal támogassák a gyermekek részvételét. A részvételi jogra vonatkozó oktatási célú, képességfejlesztő iskolai programokkal kell kezdeni, kibővítvé olyanokkal, amelyek ösztönzik a szülőket és a gondviselőket, hogy saját gyermekeiket vonják be. Ezekkel párhuzamosan a gyerekek közösségi konzultációs rendszerekbe való bevonását célzó programokat kell indítani helyi szinten. Nemzeti szinten be kell kapcsolni minden jelentős konzultációs és döntéshozatali folyamatba a gyermekek részvételét, mert ezek jelenleg csak felnőtteknek vannak fenntartva. A parlamenteknek fontolóra kellene venniük gyermekekkel kialakított konzultációs folyamatok fenntartását az őket érintő jogalkotás esetén.

Kérjük, hogy a gyermekek részvétele az EU Strukturális és Kohéziós Alapjának befektetéseire vonatkozó horizontális alapelv legyen. A "semmit a gyermekekért gyermekrészvétel nélkül" alapelv lehetővé tenné olyan EU-s finanszírozások elindítását, amelyek új és innovatív módon vonják be a gyermekeket a fejlesztési programokba, és felügyelik az elkötelezettség eredményeit.

Kérjük a gyermekek részvételét támogató nemzeti és EU szintű platformok és fórumok felállítását, hogy a gyerekek értesüljenek a nemzeti és nemzetközi programok és projektek során alkotott politikai döntésekről és intézkedésekről, és hogy alaposan meg lehessen vizsgálni a gyermekek különböző ügyekről alkotott véleményét.

Kérjük, hogy támogassák a civil szervezeteket nemzeti és EU szinten egyaránt, hogy biztosíthassák, irányíthassák és figyelemmel kísérhessék a gyermekek részvételét. A gyermekek civil szervezetekben való részvételét lehetővé tévő jogi formulákat kell kialakítani, hogy ezúton is részt vehessünk a döntéshozatalban.

Nagyra becsülünk minden közösségi, regionális, nemzeti vagy EU-s hatóságot, amely törekszik véleményünk megismerésére. Ám kérjük, mindez legyen egy jól strukturált, folyamatos, értelmes és elismert folyamat része, amely védi a jogainkat, értékeinket, és használja is az elképzeléseinket. Többek vagyunk a nyilvános események alkalmi

jelenlevőinél, vagy a döntéshozókkal készült szép fotókon mosolygó gyerekeknél. Gyakran előfordul, hogy a gyermekek bevonásakor előzetesen nem megfelelően informálják őket, és nem kapnak visszajelzést sem a közreműködésükről.

ELKÖTELEZETTSÉGÜNK

A mai gyerekek már meg is mutatták, hogy mire képesek a jelenkor sürgető problémáinak elemzésével kapcsolatban (Greta Thunberg, the #NeverAgain March, a Europe We Want felmérés eredményei és U-Report népszerűsége). Megmutatták azt is, hogy nemcsak őszinteséget, kreativitást, józan ésszt, tapasztalatot és éleslátást hoznak magukkal, de objektív és pártatlan közreműködést is. Mi gyerekek, mint a társadalmunk és az EU jövőbeni felnőttei, közvetlenül érintettek vagyunk a jövő alakulásában és elkötelezetten hozzájárulunk pozitív formálásához.

Örömmel fogadunk bárholnan bármilyen lehetőséget a részvételre. Az ilyen folyamatokba bevont csoportoktól származó tapasztalataink azt mutatják, hogy a kisközösségektől kezdve a nemzeti és EU-s szintig hozzá tudunk járulni a párbeszédhez a közreműködésünkkel. A részvétel területeinek és kultúrájának megteremtése lehetővé teszi majd számunkra, hogy jelentős változásokat hajtsunk végre a generációk közti párbeszéd során, hogy elősegítsük a generációk közötti szinergiákat, hogy tanulhassunk egymástól, és hogy hidat építsünk a generációk közé a konfliktusok helyett.

Elkötelezettségünk részeként azért állunk ki a részvételünkért, hogy mihamarabb visszaadjuk családjainknak és közösségeinknek, amit kaptunk tőlük. Kiállunk a részvételért, mert hisszük, hogy ez az egyik módja annak, hogy jobb európai állampolgárokká neveljenek minket egy jobb Európában.